

Fonetyka

Głoska, litera, sylaba

1. Alfabet – to zbiór liter ułożonych w ustalonym porządku.
a, ą, b, c, ć, d, e, ę, f, g, h, i, j, k, l, ł, m, n, ó, o, ó, p, r, s, ś, t, u, w, y, z, ź, ż
2. **Głoskę słyszymy**. Najmniejszy, dający się wyodrębnić słuchowo, element wypowiedzi nazywamy głoską. (sz, dz, ą, a, ć ...). Może być głoska zapisana jedną literą (np. a, k, z) lub za pomocą kilku liter (np. sz, cz, dz, dzi – np. dzia-ło)

Podział na głoski wyraz Szczecin, dzwon; Sz cz e ć i n, dz w o n

3. **Literę piszemy** – to pojedynczy znak graficzny (s z c z e c i n, d z i e ń).

Sylaba – wyrazy można podzielić na sylaby. Każda sylaba musi zawierać jedną samogłoskę. Sylabę może tworzyć tylko samogłoska z jedną spółgłoską lub samogłoska z kilkoma spółgłoskami (brat – jedna sylaba, sios – tra - dwie sylaby).

Czasem zdarza się, że sylabę tworzy tylko samogłoska bez spółgłosek (u-czeń, na- u –czy-ciel, e-cho)

Litera „i”

- **i - przed samogłoską** nie tworzy sylaby, służy ona bowiem tylko do oznaczenia miękkości (ziemia; zie – mia, piecyk; pie –cyk) W obu przypadkach sylabę tworzy samogłoska e.
  - **i przed spółgłoskami i na początku wyrazów** tworzy sylaby i pełni funkcję zmiękczej (mina, stolik) lub tworzy tylko sylabę (i-gła, naiwność), bo nie ma co zmiękczać.
4. Przenoszenie wyrazów – dokonujemy zgodnie z podziałem na sylaby:
    - a. nie dzielimy wyrazów jednosylabowych (nić, brat, rak),
    - b. nie dzielimy głosek, które zapisuje się za pomocą dwóch lub więcej liter (tacz-ka),
    - c. rozdzielamy dwie takie same litery obok siebie (ryn – n a),
    - d. oddzielamy od wyrazu części takie jak: *naj-*, *przed-*, *bez-* (naj – mniejszy, przed- wiosnie).

Podział głosek

5. Głoski dzielimy na:
  - a. samogłoski – jest ich 8 (a, ą, e, ę, i, y, o, u),
  - b. spółgłoski – pozostałe głoski.